

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2017 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach oddalił powództwo (...) P. S. Akcyjnej z siedzibą w B. przeciwko L. L. (1) o zapłatę.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy wskazał, że w pozwie z 14 marca 2016 roku powód wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, że pozwany ma zapłacić na jego rzecz kwotę 21 535,34 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 grudnia 2015 roku oraz kosztami procesu wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany nie uznał powództwa.

Sąd Rejonowy oparł rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych.

Został sporządzony wniosek nr (...) o udzielenie pożyczki w (...) S.A., w którym jako wnioskodawcę wskazano L. L. (1), zamieszkałego w Ł. przy ul. (...). Jako doradcę finansowego wskazano we wniosku A. S.. Na wszystkich sześciu stronach wniosku figurują podpisy (...), a na stronach 4. i 6. także podpisy (...). Przy wniosku okazany został dowód osobisty na nazwisko L. L. (1), w którym jako miejsce zamieszkania podano Ł. ul.(...), a jako imiona rodziców J. i Z.. Nadto przy wniosku przedłożono kopię przekazu pocztowego tytułem świadczenia z ZUS na nazwisko L. L. (1) adresowanego na ten sam adres w Ł. oraz kopie niepodpisanej decyzji o waloryzacji renty adresowaną do L. L. (2) i legitymacje emeryta-rencisty wystawioną na L. L. (1).

Ponadto sporządzona została umowa pożyczki gotówkowej opatrzona datą 3 sierpnia 2015 roku i numerem (...), w której jako pożyczkodawca został wskazany powód, a jako pożyczkobiorca L. L. (1) zamieszkały w Ł. przy ul. M. 5/22, nr pesel (...). Całkowita kwota do zapłaty podana w umowie to 17 856 zł. Na każdej stronie umowy (z wyjątkiem 6.), pod kalendarzem spłat oraz pod deklaracją wekslową figurują podpisy (...) (pożyczkobiorca) i (...) (za pożyczkodawcę). Na stronie 3. Figurują trzy podpisy w brzmieniu (...). Podpis o treści (...) figuruje także na dokumencie zatytułowanym System informowania o stanie wniosku i umowy.

Na wekslu własnym została wpisana suma wekslowa 21 535,34 zł, data wystawienia weksla 3 sierpnia 2015 r., data jego płatności 5 grudnia 2015 roku, jako miejsce wystawienia i płatności wpisano B.. Jako remitenta wskazano powódkę, pod wekslem znajduje się podpis (...). Weksel miał stanowić zabezpieczenie zwrotu pożyczki udzielonej na podstawie umowy zawartej dnia 3 sierpnia 2015 roku o numerze (...)- (...).

Podpisy o treści (...) widniejące na stronach wniosku nr (...) o udzielenie pożyczki, na stronach umowy pożyczki gotówkowej nr (...) oraz pod dokumentem System informowania o stanie wniosku i umowy zostały nakreślone przez jedną osobę i nie zostały nakreślone przez L. L. (1).

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że powód dochodził należności z weksla, a podstawę powództwa stanowi art.48 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (tj. Dz.U z 2016 roku poz.160). Zgodnie z powołanym przepisem posiadacz weksla może żądać od zobowiązanego zwrotnie 1). nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej wraz z odsetkami, jeżeli je zastrzeżono, 2) odsetek od wysokości sześć od sta, w przy wekslach wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności, 3) kosztów protestu, dokonanych zawiadomień, tudzież innych kosztów, 4) prowizji komisowej, która w braku umowy wynosi jedną szóstą od sta od sumy wekslowej i nie może przekroczyć tej stopy. W przedłożonym wekslu nie zastrzeżono odsetek, powód dochodził zaś odsetek umownych za opóźnienie wyższych od stopy odsetek określonej w Prawie wekslowym. Z tego względu Sąd Rejonowy stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i rozpoznał sprawę w postępowaniu zwykłym.

Pozwany podniósł, że nie zawierał żadnej umowy i nie podpisał w związku z tym załączonego do pozwu weksla, zaś podpis pod wekslem został sfalszowany przez osobę wyłudającą pożyczki, która dodatkowo wskazała adres, pod

którym pozwany nigdy nie zamieszkiwał. Ciężar dowodu tego, że podpis pod wekslem został sfalszowany spoczywał na pozwanych zgodnie z art.6 k.c. Pozwany temu ciężarowi sprostał, wykazując opinią grafologiczną wydana w postępowaniu karnym, że nie składał podpisu pod umową, wnioskiem o udzielenie pożyczki i załączonymi do niego dokumentami. Sama opinia nie odnosi się wprawdzie do samego weksla, ale w ocenie Sądu Rejonowego nie budzi wątpliwości, że również podpis na wekslu został sfalszowany. Dokumenty te miały powstać w tym samym czasie i służyć do tego samego celu. Pomiędzy obrazem podpisu L. L. (1) na wekslu, na umowie oraz pozostałych dokumentach zachodzi takie podobieństwo, że możliwe jest skorzystanie z dyspozycji art. 254 § 1 i § 1¹ k.p.c. i odstąpienie od badania prawdziwości dokumentu z udziałem biegłego. Ponadto imiona rodziców pożyczkobiorcy (J. i Z.) i jego adres zamieszkania (Ł. ul.(...)) wskazane w okazanym przy umowie dowodzie osobistym nie znajdują potwierdzenia w systemie PESEL, zgonie z którym rodzice L. L. (1) to S. i A. i inny jest też jego adres zamieszkania. W ocenie Sądu Rejonowego, który miał kontakt osobisty z pozwanym na rozprawie, prawdopodobnie także zdjęcie w omawianym dowodzie nie przedstawia pozwanego. Zachodzi ponadto niezgodność imienia pozwanego (L.), ze wskazanym na przekazie świadczenia z ZUS załączonym do wniosku o udzielenie pożyczki (L.).

Z tych względów Sąd Rejonowy uznał, że pozwany nie złożył podpisu na wekslu, a tym samym nie zaciągnął zobowiązania wekslowego i nie ponosi odpowiedzialności względem powoda. W konsekwencji Sąd oddalił powództwo.

Apelację od przedmiotowego wyroku wywiódł powód.

Zaskarżył wyrok w całości, zarzucając naruszenie art.3, art.227, art.232 i art.233 § 1 k.p.c. poprzez:

- oparcie wyroku przez sąd I instancji na podstawie opinii biegłego niedoręczonej stronie powodowej,
- poprzez nieuzasadnione oddalenie powództwa w sytuacji, w której opinia stanowiąca podstawę procedowania przez sąd nie odnosi się do podpisów złożonych na umowie pożyczki oraz deklaracji wekslowej.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Ewentualnie apelujący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Dopuszczenie się obrazy art. 233 § 1 k.p.c. przez sąd może polegać albo na przekroczeniu granic swobody oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem, zasadami nauki albo też na niedokonaniu przez sąd wszechstronnego rozważenia sprawy. Sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego zachodzi jedynie wtedy, gdy powstaje dysharmonia pomiędzy materiałem zgromadzonym w sprawie, a konkluzją, do jakiej dochodzi sąd na jego podstawie. Sprzeczność ta występuje w sytuacji, gdy z treści dowodu wynika, co innego niż przyjął sąd, gdy pewnego dowodu nie uwzględniono przy ocenie, gdy sąd przyjął pewne fakty za ustalone, mimo że nie zostały one w ogóle lub niedostatecznie potwierdzone, gdy sąd uznał pewne fakty za nieudowodnione, mimo że były ku temu podstawy oraz, gdy ocena materiału dowodowego koliduje z zasadami doświadczenia życiowego lub regułami logicznego rozumowania, co oznacza, że sąd wyprowadza błędny logicznie wniosek z ustalonych przez siebie okoliczności. Do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. dojść może zatem wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych.

Dokonując oceny dowodów zaofiarowanych przez strony postępowania Sąd Rejonowy nie uchybił zasadom z art.233 § 1 k.p.c.

W szczególności Sąd ten prawidłowo ustalił, że pozwany nie podpisał weksla, na podstawie którego powód dochodzi zapłaty w niniejszej sprawie. Ustalenie to stanowi logiczny wniosek wyprowadzony przez Sąd Rejonowy ze zgromadzonych dowodów.

Po pierwsze, w treści załączonego do pozwu wypowiedzenia umowy pożyczki powód wskazuje, że wypowiada umowę pożyczki z dnia 3 sierpnia 2015 roku nr (...) oraz, że zostaje wypełniony weksel in blanco wystawiony na zabezpieczenie roszczeń z umowy pożyczki. Po drugie, opinia biegłego grafologa wydana w postępowaniu przygotowawczym zawiera kategoryczny wniosek, że podpisy na przedmiotowej umowie pożyczki, wniosku o udzielenie pożyczki oraz dokumentem stanowiącym załącznik do umowy nie zostały nakreślone przez pozwanego. Nie sposób logicznie przyjąć, że pozwany, który nie podpisał umowy pożyczki, wystawił jako pożyczkobiorca weksel in blanco na zabezpieczenie roszczeń z tej umowy.

Wniosek ten wzmocniają inne dowody, co trafnie podkreślił Sąd Rejonowy. Informacja z bazy PESEL wskazuje inne imiona rodziców pozwanego L. L. (1), niż te, które figurują w kopii dowodu osobistego stanowiącej załącznik do wniosku o udzielenie pożyczki i złożonej przez powoda, zaś załączona do tego wniosku kopia decyzji o waloryzacji renty dotyczy osoby o imieniu L. a nie L.. Z bazy PESEL wynika także, że pozwany nie był nigdy zameldowany pod adresem wskazanym w dowodzie osobistym okazanym przy zawarciu umowy.

Pozwany już w odpowiedzi na pozew kwestionował weksel twierdząc, że go nie podpisał oraz, że doszło do sfalszowania także samej umowy pożyczki. Powołał się na postępowanie przygotowawcze prowadzone przez Prokuraturę Rejonową w Łowiczu pod sygn. PR Ds. 150.2016 oraz dokumenty z tego postępowania, w tym opinie biegłego grafologa. Wbrew zarzutom apelacji przeprowadzenie dowodu z tej opinii przez Sąd Rejonowy nie narusza dyspozycji art. 227 i 232 k.p.c. Opinia dotyczy prawdziwości podpisu na umowie pożyczki, a zatem okoliczności mającej kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia w sprawie. Nie jest przy tym skuteczny zarzut, że powód nie mógł zapoznać się z opinią, skoro pełnomocnik powoda był powiadomiony o terminie rozprawy, na której Sąd dowód ten przeprowadził. Zarzut niedoręczenia opinii stronie powodowej nie może być skuteczny wobec niezgłoszenia zastrzeżenia w trybie art.162 k.p.c.

W konsekwencji, uznając zarzuty apelacyjne za niezasadne, a wyrok za odpowiadający prawu, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art.385 k.p.c.